

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Václava Trajera a soudců Mgr. Ladislava Vaško a Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse ve věci

žalobkyně: T. T. N., IČO: ...,
sídlem M. t. 306/164, T.,
zastoupená JUDr. Martinem Steiningerem, advokátem,
sídlem Aloise Jiráska 1367/1, 415 01 Teplice,

proti

žalovanému: Státní úřad inspekce práce,
sídlem Kolářská 451/13, 746 01 Opava,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 27. 12. 2016, č. j. 1587/1.30/16-7,

takto:

- I. Rozhodnutí Státního úřadu inspekce práce ze dne 27. 12. 2016, č. j. 1587/1.30/16-7, a rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj ze dne 31. 5. 2016, č. j. 22602/7.30/15-27, se pro nezákonnost zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 11 228 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného Státního úřadu inspekce práce ze dne 27. 12. 2016, č. j. 1587/1.30/16-7, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj (dále jen „oblastní inspektorát“) ze dne 31. 5. 2016, č. j. 22602/7.30/15-27. Tímto rozhodnutím oblastní inspektorát podle § 140 odst. 4 písm. f) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“) uložil žalobkyni pokutu 65 000 Kč za správní delikt podle § 140 odst. 1 písm. c) téhož zákona spočívající v tom, že žalobkyně nejméně dne 4. 2. 2015 ve své provozovně „Ovoce – zelenina Linda“ v Teplicích, Masarykova třída 380/154, (dále jen „provozovna“) umožnila výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti P. H., narozené „X“, jež doplňovala lahve s nápoji do regálů, přičemž tuto činnost vykazující znaky závislé práce ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce“) vykonávala pro žalobkyni mimo pracovněprávní vztah ve smyslu § 3 zákoníku práce. Oblastní inspektorát zároveň podle § 79 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) uložil žalobkyni povinnost zaplatit náklady správního řízení 1 000 Kč. V žalobě žalobkyně současně navrhl, aby soud uložil žalovanému povinnost nahradit jí náklady soudního řízení.

Žaloba

2. V žalobě žalobkyně namítala, že se správní orgány dostatečně nevypořádaly s její argumentací, kterou zhodnotily zcela formalisticky. Upozornila na § 34 odst. 2 a § 77 odst. 1 zákoníku práce, jež stanovují povinnou písemnou formu pracovní smlouvy a dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, a dále na § 36 téhož zákona, který stanoví hraniční dobu pro vznik pracovního poměru, nikoli však vztahu, jenž vzniká uzavřením některé z dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Žalobkyně konstatovala, že na uzavření dohody o provedení práce dne 4. 2. 2015, což je den nástupu zaměstnankyně do zaměstnání a zároveň den kontroly, není nic nezákonného. Podle žalobkyně nastanou zákonem předvídané podmínky pro vznik pracovního poměru, i kdyby doložila pracovní smlouvu uzavřenou týž den ve 23:59 hodin. Současně žalobkyně poukázala na shodná prohlášení její i P. H., že se tato dostavila dne 4. 2. 2015 po předchozím zavolání žalobkyně. Dodala, že se správní orgány vůbec nezabývaly rozlišením pracovní smlouvy a dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr.
3. Dále žalobkyně obecně upozornila na skutečnost, že se oblastní inspektorát zabýval důvody, které vedly k závěrům o spáchání správního deliktu, pouze ve dvou odstavcích na straně 4 svého rozhodnutí, kde také došlo k záměně dat událostí a k vyvozování závěrů z nedostačujících a nepatřičných zjištění učiněných v den kontroly. Oblastní inspektorát podle žalobkyně nijak nedoložil své tvrzení, že zaměstnankyni žalobkyně v minulosti několikrát poučil o následcích neuzavření pracovněprávního vztahu. Žalobkyně zdůraznila, že mezi ní a zaměstnankyní byla zavedena praxe, že zaměstnankyně na pracoviště docházela pouze na její výzvu a na nutnou dobu byla uzavřena dohoda o konání práce mimo pracovní poměr, o čemž svědčí i zajištění předvyplněných dohod pracovníci oblastního inspektorátu. Podle žalobkyně potvrdil oblastní inspektorát své závěry pouze svědeckou výpovědí její zaměstnankyně, která se však nevyjadřovala k obecné praxi mezi účastníky pracovněprávního vztahu, nýbrž jen ke kontrolovanému období. Žalobkyně podotkla, že jí nic nebránilo ještě v den nástupu zaměstnankyně do práce (v den kontroly) uzavřít s ní dohodu o provedení práce. Žalobkyně uzavřela, že

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

správní orgány své závěry vyvozovaly z domněnek a dedukcí, nikoli ze skutečných důkazních prostředků.

Vyjádření žalovaného k žalobě

4. Žalovaný ve svém písemném vyjádření setrval na závěrech uvedených v rozhodnutích obou správních orgánů, na která s ohledem na podobnost uplatněných námitek odkázal. Zdůraznil, že stav věci byl zjištěn tak, že o něm nejsou důvodné pochybnosti, přičemž důkazy byly hodnoceny samostatně a ve vzájemné souvislosti a nikoli formalisticky. Žalovaný konstatoval, že pro odpovědnost za spáchaný správní delikt není rozhodující, zda bylo doloženo tvrzení, že zaměstnankyně žalobkyně byla již v minulosti opakovaně poučena o následcích neuzavření pracovněprávního vztahu. Dodal, že se jedná o skutečnost, která je správnímu orgánu známá z jeho úřední činnosti, a upozornil, že žalobkyni byla otázka opakované kontroly předestřena v rámci ústního jednání. Závěrem sdělil, že námitka ohledně záměny dat událostí v napadeném rozhodnutí je velmi obecná na kvalifikované vyjádření. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby pro nedůvodnost

Posouzení věci soudem

5. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobkyně s tím výslovně souhlasila a žalovaný nesdělil soudu do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovýmto projednáním, ačkoli byl ve výzvě výslovně poučen, že nevyjádří-li se v dané lhůtě, má se za to, že souhlas s rozhodnutím bez jednání byl udělen.
6. Napadené rozhodnutí žalovaného soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení napadeného rozhodnutí ve smyslu § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že rozhodnutí správního orgánu nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních bodů musí soud přihlédnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
7. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
8. Nejprve se soud zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí, kterou žalobkyně spatřovala v tom, že se správní orgány dostatečně nevypořádaly s její argumentací a že se vůbec nezabývaly rozlišením pracovní smlouvy a dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Této námitce soud nepřisvědčil. Žalovaný totiž na argumentaci žalobkyně reagoval tím, že ji označil za nepřipadnou a konstatoval, že žalobkyni nebyla vytýkána absence písemné pracovní smlouvy (dohody o provedení práce), nýbrž absence pracovněprávního vztahu. Zdejší soud dále upozorňuje na to, že podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu nelze po odvolacím orgánu požadovat, aby se vyslovil ke každé větě uvedené v odvolání; plně postačí, pokud z jeho rozhodnutí bude zřejmé, na základě jakých skutečností rozhodoval a jakými úvahami se řídil (blíže srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2008,

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

č. j. 8 As 13/2007-100, dostupný na www.nssoud.cz). Těmto požadavkům na odůvodnění rozhodnutí žalovaný v projednávané věci podle názoru zdejšího soudu dostál a napadené rozhodnutí je přezkoumatelné. Žalobkyně navíc podle názoru soudu spíše než s rozsahem vypořádání svých námitek nesouhlasila s vlastními závěry žalovaného, což ovšem není otázkou přezkoumatelnosti rozhodnutí, nýbrž jeho zákonnosti a věcné správnosti, které budou posuzovány v další části odůvodnění tohoto rozsudku.

9. V projednávané věci byla žalobkyni uložena pokuta za správní delikt spočívající v umožnění výkonu nelegální práce upravený v § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, podle kterého platí, že *„[p]rávnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba se správního deliktu dopustí tím, že umožní výkon nelegální práce podle § 5 písm. e) bodu 1 nebo 2.“* Nelegální práci se přitom podle § 5 písm. e) bodu 1 zákona o zaměstnanosti rozumí výkon závislé práce fyzickou osobou mimo pracovněprávní vztah.
10. Podle § 2 odst. 1 zákoníku práce *„[z]ávislou prací je práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.“* Podle § 3 zákoníku práce *„[z]ávislá práce může být vykonávána výlučně v základním pracovněprávním vztahu, není-li upravena zvláštními právními předpisy. Základními pracovněprávními vztahy jsou pracovní poměr a právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr.“* Z § 77 odst. 1 zákoníku práce vyplývá, že *„[d]ohoda o provedení práce a dohoda o pracovní činnosti musí být uzavřena písemně; jedno vyhotovení této dohody zaměstnavatel vydá zaměstnanci.“*
11. Soud poznamenává, že v dané věci není sporu o skutkových otázkách. Žalovaný zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a žalobkyně klíčová skutková zjištění v žalobě nikterak nerozporovala. Soud připomíná, že v den předmětné kontroly 4. 2. 2015 vykonávala P. H. pro žalobkyni závislou práci naplňující znaky uvedené v § 2 odst. 1 zákoníku práce, neboť P. H. vykonávala práci osobně (byla osobně zastižena inspektorkami při doplňování lahví do regálu v provozovně žalobkyně), činila tak jménem žalobkyně, jelikož v její provozovně vystupovala vůči třetím osobám jako její zaměstnankyně a manipulovala s jejím zbožím, a práci vykonávala ve vztahu podřízenosti vůči žalobkyni a podle jejích pokynů, neboť na pracoviště se dostavila na zavolání žalobkyně a práci vykonávala na základě jejích příkazů.
12. Z předložené dohody o provedení práce, která byla doplněna (perfekcionalizována) až v průběhu kontroly, i z tvrzení žalobkyně podle názoru soudu vyplývá, že se jednalo o výkon závislé práce na základě dohody o provedení práce, která však nebyla v rozporu s § 77 odst. 1 zákoníku práce uzavřena v písemné formě. Tuto skutečnost, tj. uzavření dohody o provedení práce, ostatně nijak nezpochybnila ani svědecká výpověď P. H. ze dne 19. 5. 2016, ve které tato svědkyně potvrdila uzavření předmětné dohody, kterou následně nahlásila na úřadu práce.
13. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 30. 4. 2014, č. j. 7 Ads 52/2014-37, publ. pod č. 3080/2014 Sb. NSS, dostupném na www.nssoud.cz, charakterizoval rozdíl mezi přestupkem (správním deliktem) spočívajícím v umožnění výkonu nelegální práce podle zákona o zaměstnanosti a přestupkem (správním deliktem) spočívajícím v neuzavření pracovní smlouvy, dohody o provedení práce či o pracovní činnosti v písemné podobě podle zákona č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o inspekci práce“) následovně: *„Jestliže osoba umožní výkon nelegální práce – tj. výkon závislé práce, aniž by byla vůbec uzavřena platná pracovní smlouva, dohoda o pracovní*
Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

činnosti nebo dohoda o provedení práce, jedná se o přestupek dle § 139 odst. 1 písm. d) zákona ... o zaměstnanosti, nebo o správní delikt dle § 140 odst. 1 písm. c) citovaného zákona. Jestliže ale takovou smlouvu či dohodu uzavře, avšak nikoliv písemně, jedná se o přestupek dle § 12 odst. 1 písm. b) zákona ... o inspekci práce, nebo o správní delikt dle § 25 odst. 1 písm. b) téhož zákona.“

14. S citovaným právním názorem, který Nejvyšší správní soud vyslovil ve skutkově a právně obdobné věci, se zdejší soud zcela ztotožňuje a považuje jej za plně aplikovatelný i v případě žalobkyně. V projednávané věci byla žalobkyně shledána vinnou ze spáchání správního deliktu podle § 140 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti, tj. umožnění výkonu nelegální závislé práce mimo pracovněprávní vztah. Jak soud konstatoval výše, v průběhu správního řízení bylo zjištěno, že P. H. u žalobkyně vykonávala závislou práci, přičemž podle názoru soudu tak činila na základě dohody o provedení práce, která však původně nebyla uzavřena v zákonem předepsané písemné formě, což bylo zhojeno až v průběhu kontroly. Vzhledem k tomu, že základním pracovněprávním vztahem je podle § 3 zákoníku práce i vztah založený dohodou o provedení práce, žalobkyně podle názoru soudu nemohla zjištěným jednáním naplnit formální znaky správního deliktu spočívajícího v umožnění výkonu nelegální práce. Právní názor žalovaného, že se žalobkyně dopustila předmětného správního deliktu upraveného v § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, proto soud shledal nesprávným a napadené rozhodnutí z tohoto důvodu nezákonným.
15. Soud proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s. ř. s. pro jeho nezákonnost zrušil. Vzhledem k tomu, že stejnou nezákonností bylo stíženo i rozhodnutí oblastního inspektorátu, soud je v souladu s § 78 odst. 3 s. ř. s. zrušil také. Zároveň soud podle § 78 odst. 4 s. ř. s. rozhodl o vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení, v němž bude ve smyslu § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán výše uvedenými závěry soudu.
16. S ohledem na zjištěnou nezákonnost napadeného rozhodnutí se soud pro nadbytečnost již samostatně nezabýval ostatními žalobními námitkami.
17. Jelikož žalobkyně měla ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobkyni do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení o předmětné žalobě ve výši 11 228 Kč. Tato částka se skládá z částky 3 000 Kč za zaplacený soudní poplatek, z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby právního zástupce žalobkyně po 3 100 Kč podle § 35 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 7 a § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“) [převzetí a příprava zastoupení – § 11 odst. 1 písm. a) AT; podání žaloby – § 11 odst. 1 písm. d) AT], z částky 600 Kč jako náhrady hotových výdajů advokáta [dva režijní paušály po 300 Kč podle § 35 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 13 odst. 1 a 3 AT] a z částky 1 428 Kč představující 21% DPH, kterou byl advokát podle zvláštního právního předpisu povinen odvést z vyčíslené odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den Shodu s prvpisem potvrzuje G. Z.

lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 16. března 2020

Mgr. Václav Trajer, v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.